
**Sistemi ravnanja z okoljem - Razčlenitev z navodili za uporabo
(ISO 14001:1996) (identičen EN ISO 14001:1996)**

Environmental management systems - Specification with guidance for use (ISO 14001:1996)

Systèmes de management environnemental - Spécifications et lignes directrices pour son utilisation (ISO 14001:1996)

Umweltmanagement-systeme - Spezifikation mit Anleitung zur Anwendung (ISO 14001:1996)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/dc9f74d5-def6-4467-8929-954191a6a6f5/sist-en-iso-14001-1997>

Deskriptorji: okolje, varovanje okolja, ravnanje z okoljem, specifikacije, uporaba, splošne zahteve

---

ICS 13.020

Referenčna številka
SIST EN ISO 14001:1997 (sl,en)

Nadaljevanje na straneh od II do IV in od 2 do 35

UVOD

Standard SIST EN ISO 14001, Sistemi ravnanja z okoljem - Razčlenitev z navodili za uporabo, 1997, prva izdaja, ima status slovenskega standarda in je identičen evropskemu standardu EN ISO 14001, Environmental management systems - Specification with guidance for use (ISO 14001:1996), 1996.

NACIONALNI PREDGOVOR

Evropski standard EN ISO 14001:1996 je pripravil mednarodni tehnični odbor ISO TC 207 Ravnanje z okoljem v sodelovanju z delovno skupino za področje certificiranja evropskih organizacij za standardizacijo CEN in CENELEC. Besedilo sta 1996-08-21 potrdili mednarodna organizacija za standardizacijo ISO in evropska organizacija za standardizacijo CEN. Slovensko-angleško izdajo standarda je pripravil tehnični odbor USM/TC UZO Upravljanje z okoljem.

Ta slovenski standard je dne 1997-04-24 odobril direktor USM.

OSNOVA ZA IZDAJO STANDARDARDA

Prevzem standarda EN ISO 14001:1996.

OPOMBE

- Povsod, kjer se v besedilu standarda uporablja izraz mednarodni standard, v SIST EN ISO 14001:1997 to pomeni slovenski standard.
- Uvod in nacionalni predgovor nista sestavni del standarda.
- Slovenski standard SIST EN ISO 14001:1997 je identičen tudi standardu ISO 14001:1996. <https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/dc9f74d5-def6-4467-8929-954191a6a6f5/sist-en-iso-14001-1997>

Vsebina	Stran	Content	Page
Predgovor	2	Foreword	2
Uvod	3	Introduction	3
1 Predmet	7	1 Scope	7
2 Zveza z drugimi standardi	8	2 Normative references	8
3 Definicije	8	3 Definitions	8
4 Zahteve za sistem ravnanja z okoljem	10	4 Environmental management systems requirements	10
4.1 Splošno	10	4.1 General requirements	10
4.2 Okoljska politika	10	4.2 Environmental policy	10
4.3 Planiranje	11	4.3 Planning	11
4.3.1 Okoljski vidiki	11	4.3.1 Environmental aspects	11
4.3.2 Zakonske in druge zahteve	11	4.3.2 Legal and other requirements	11
4.3.3 Okvirni in izvedbeni cilji	11	4.3.3 Objectives and targets	11
4.3.4 Program(i) ravnanja z okoljem	12	4.3.4 Environmental management programme(s)	12
4.4 Uvajanje in delovanje	12	4.4 Implementation and operation	12
4.4.1 Struktura in odgovornost	12	4.4.1 Structure and responsibility	12
4.4.2 Usposabljanje, zavedanje in usposobljenost	13	4.4.2 Training, awareness and competence	13
4.4.3 Komuniciranje	14	4.4.3 Communication	14
4.4.4 Dokumentacija sistema ravnanja z okoljem	14	4.4.4 Environmental management system documentation	14
4.4.5 Obvladovanje dokumentov	14	4.4.5 Document control	14
4.4.6 Obvladovanje delovanja	15	4.4.6 Operational control	15
4.4.7 Pripravljenost in odziv na izredne razmere	15	4.4.7 Emergency preparedness and response	15
4.5 Preverjanje in korektivni ukrepi	16	4.5 Checking and corrective actions	16
4.5.1 Nadzarovalno spremljanje in merjenje	16	4.5.1 Monitoring and measurement	16
4.5.2 Neskladnosti ter korektivni in preventivni ukrepi	16	4.5.2 Nonconformance and corrective and preventive action	16
4.5.3 Zapisi	17	4.5.3 Records	17
4.5.4 Presoja sistema ravnanja z okoljem	17	4.5.4 Environmental management system audit	17
4.6 Vodstveni pregled	18	4.6. Management review	18

Dodatki

A Navodila za uporabo specifikacije	19
B Povezave med ISO 14001 in ISO 9001	30
C Literatura	35

Annexes

A Guidance on the use of the specification	19
B Links between ISO 14001 and ISO 9001	30
C Bibliography	35

iTeh STANDARD PREVIEW
(standards.iteh.ai)

[SIST EN ISO 14001:1997](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/dc9f74d5-def6-4467-8929-954191a6a6f5/sist-en-iso-14001-1997)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/dc9f74d5-def6-4467-8929-954191a6a6f5/sist-en-iso-14001-1997>

ICS 13.020

Deskriptorji: okolje, varovanje okolja, ravnanje z okoljem, specifikacije, uporaba, splošne zahteve

Slovenska izdaja

**Sistemi ravnanja z okoljem
Razčlenitev z navodili za uporabo
(ISO 14001:1996)**

Environmental
management systems -
Specification with
guidance for use
(ISO 14001:1996)

Systèmes de management
environnemental -
Spécifications et lignes
directrices pour son
utilisation
(ISO 14001:1996)

Umweltmanagement-
systeme - Spezifikation mit
Anleitung zur Anwendung
(ISO 14001:1996)

iTeh STANDARD PREVIEW
(standards.iTeh.ai)

Ta evropski standard je sprejel CEN dne 1996-08-21. Članice CEN morajo izpolnjevati določila poslovnika CEN/CENELEC, s katerim je predpisano, da mora biti ta standard brez kakršnihkoli sprememb sprejet kot nacionalni standard.

Seznami najnovejših izdaj teh nacionalnih standardov in njihovi bibliografski podatki so na voljo pri osrednjem tajništvu ali članicah CEN.

Evropski standardi obstajajo v treh izvornih izdajah (nemški, angleški in francoski). Izdaje v drugih jezikih, ki jih članice CEN na lastno odgovornost prevedejo in izdajo ter prijavijo pri osrednjem tajništvu CEN, veljajo kot uradne izdaje.

Članice CEN so nacionalne ustanove za standardizacijo Avstrije, Belgije, Danske, Finske, Francije, Grčije, Irske, Islandije, Italije, Luksemburga, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Portugalske, Španije, Švedske, Švice in Združenega kraljestva.

CEN

Evropski komite za standardizacijo
European Committee for Standardisation
Europäisches Komitee für Normung
Comité Européen de Normalisation

Osrednje tajništvo: Rue de Stassart 36, B-1050 Bruselj

Predgovor

ISO (Mednarodna organizacija za standardizacijo) je svetovna zveza nacionalnih organov za standarde (članic ISO). Priprava mednarodnih standardov ponavadi poteka v tehničnih odborih ISO. Vsaka članica, ki želi delovati na določenem področju, za katero je ustanovljen tehnični odbor, ima pravico biti zastopana v tem odboru. Pri delu sodelujejo tudi vladne in nevladne mednarodne organizacije, povezane z ISO. Pri vseh zadevah, ki so povezane s standardizacijo na področju elektrotehnike, ISO tesno sodeluje z Mednarodno elektrotehniško komisijo (IEC).

Osnutki mednarodnih standardov, ki jih sprejemajo tehnični odbori, se pošiljajo vsem članicam v glasovanje. Za izdajo mednarodnega standarda je potrebno pridobiti soglasje najmanj 75 odstotkov članic, ki se udeležijo glasovanja.

Mednarodni standard ISO 14001 je pripravil tehnični odbor ISO/TC 207 Ravnanje okoljem, pododbor SC 1 Sistemi ravnanja z okoljem.

Dodatki A, B in C tega standarda so le informativni.

Foreword

ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

Draft International Standards adopted by the technical committees are circulated to the member bodies for voting. Publication as an International Standard requires approval by at least 75% of the member bodies casting a vote.

International Standard ISO 14001 was prepared by Technical Committee ISO/TC 207, *Environmental management systems*, Subcommittee SC1, *Environmental management systems*.

Annexes A, B and C of this International Standard are for information only.

Uvod

Organizacije vseh vrst si čedalje bolj prizadevajo doseči in izkazovati ustrezen odnos do okolja, tako da obvladujejo vplive svojih dejavnosti, proizvodov ali storitev na okolje, pri čemer upoštevajo svojo politiko do okolja in okoljske cilje. To počnejo v skladu s čedalje ostrejšo zakonodajo, razvojem gospodarske politike in drugimi ukrepi, ki spodbujajo varstvo okolja, pa tudi zaradi čedalje večjega zanimanja in zaskrbljenosti zainteresiranih strank za probleme okolja in trajnostnega razvoja.

Veliko organizacij je že izvedlo okoljske "preglede" ali "presoje", s katerimi so ocenile svoj način ravnanja z okoljem. Ti "pregledi" ali "presoje" sami po sebi ne dajejo zadostnega zagotovila, da način organizacije ne le izpolnjuje zahteve, ki izhajajo iz zakonodaje in njene politike, temveč da bo organizacija te zahteve tudi nenehno izpolnjevala. Presoje oziroma pregledi so lahko učinkoviti le, če jih organizacija opravlja v sklopu strukturiranega sistema vodenja in so vključeni v vse dejavnosti vodenja.

Mednarodni standardi za ravnanje z okoljem naj bi organizacijam priskrbeli elemente učinkovitega sistema ravnanja z okoljem, ki jih je mogoče povezati z drugimi zahtevami vodenja, tako da organizacijam pomagajo doseči tako okoljske kot tudi gospodarske cilje. Namen teh standardov tako kot tudi drugih mednarodnih standardov ni ustvarjati netarifne trgovinske ovire ali povečati ali spreminjati zakonske obveznosti organizacije.

Ta mednarodni standard podrobno določa zahteve takega sistema ravnanja z okoljem. Pripravljen je bil tako, da ga je mogoče uporabiti v organizacijah vseh vrst in velikosti ter prilagoditi različnim zemljepisnim, kulturnim in družbenim razmeram. Zasnova pristopa je prikazana na sliki 1. Uspeh sistema je odvisen od zavezanosti na vseh ravneh in funkcijah, še posebej najvišjega

Introduction

Organizations of all kinds are increasingly concerned to achieve and demonstrate sound environmental performance by controlling the impact of their activities, products or services on the environment, taking into account their environmental policy and objectives. They do so in the context of increasingly stringent legislation, the development of economic policies and other measures to foster environmental protection, and a general growth of concern from interested parties about environmental matters including sustainable development.

Many organizations have undertaken environmental reviews or audits to assess their environmental performance. On their own, however, these reviews and audits may not be sufficient to provide an organization with the assurance that its performance not only meets, but will continue to meet, its legal and policy requirements. To be effective they need to be conducted within a structured management system and integrated with overall management activity.

International Standards covering environmental management are intended to provide organizations with the elements of an effective environmental management system which can be integrated with other management requirements, to assist organizations to achieve environmental and economic goals. These Standards, like other International Standards, are not intended to be used to create non-tariff trade barriers or to increase or change an organization's legal obligations.

This International Standard specifies the requirements of such an environmental management system. It has been written to be applicable to all types and sizes of organizations and to accommodate diverse geographical, cultural and social conditions. The basis of the approach is shown in figure 1. The success of the system depends on commitment from all levels

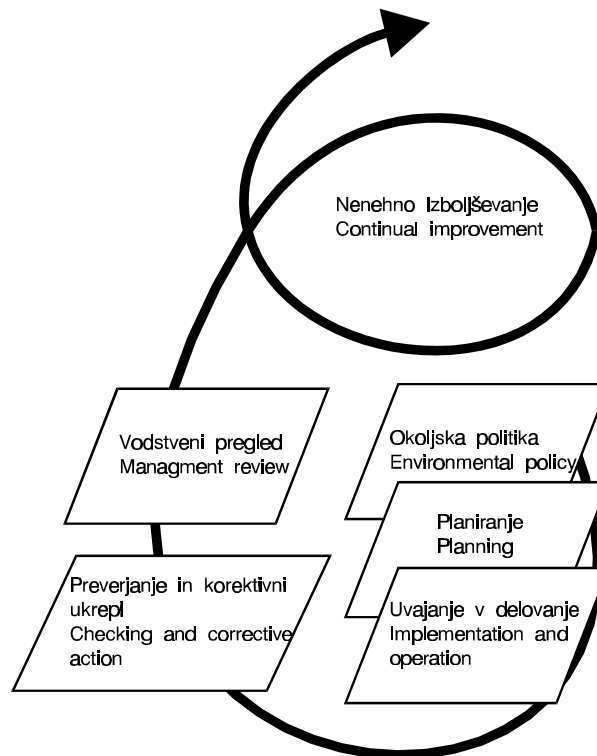
vodstva. Sistem te vrste omogoča organizaciji, da vzpostavi in presodi postopke, s katerimi določi politiko do okolja in okvirne cilje, dosega njihovo izpolnjevanje ter to prikaže tudi drugim. Skupni cilj tega mednarodnega standarda je podpreti varovanje okolja in preprečevanje onesnaževanja v ravnovesju z družbeno-gospodarskimi potrebami. Treba je poudariti, da je mogoče obdelovati več zahtev vzporedno ali pa jih kadarkoli ponovno obravnavati.

Obstaja pomembna razlika med to razčlenitvijo, ki opisuje zahteve za certifikacijo/registracijo oziroma za izdajo lastne izjave o sistemu ravnanja z okoljem v organizaciji, in vodilom, po katerem certifikacija ni mogoča in ki naj zagotavlja organizaciji splošno pomoč pri uvajanju ali izboljševanju sistema ravnanja z okoljem. Ravnanje z okoljem zajema celo vrsto vprašanj, ki vključujejo tudi strateške in konkurenčne učinke. Dokaz uspešnega uvajanja tega mednarodnega standarda lahko organizacija uporabi kot zagotovilo za zainteresiranim strankam, da ima vzpostavljen primeren sistem ravnanja z okoljem.

and functions, especially from top management. A system of this kind enables an organization to establish, and assess the effectiveness of, procedures to set an environmental policy and objectives, achieve conformance with them, and demonstrate such conformance to others. The overall aim of this International Standard is to support environmental protection and prevention of pollution in balance with socio-economic needs. It should be noted that many of the requirements may be addressed concurrently or revisited at any time.

There is an important distinction between this specification which describes the requirements for certification/registration and/or self-declaration of an organization's environmental management system and a non-certifiable guideline intended to provide generic assistance to an organization for implementing or improving an environmental management system. Environmental management encompasses a full range of issues including those with strategic and competitive implications. Demonstration of successful implementation of this International Standard can be used by an organization to assure interested parties that an appropriate environmental management system is in place.

Slika 1: Model sistema ravnanja z okoljem v tem mednarodnem standardu
 Figure 1 - Environmental management system model for this International Standard

Navodila o podpornih tehnikah ravnanja z okoljem bodo vključevali drugi mednarodni standardi. Guidance on supporting environmental management techniques will be contained in other International Standards.

Ta mednarodni standard vsebuje samo tiste zahteve, ki jih je mogoče objektivno presojsati za pridobitev certifikacije/registracije oziroma izdajo lastne izjave o izpolnjevanju zahtev standarda. Organizacije, ki potrebujejo splošnejšo pomoč pri vprašanih sistema ravnanja z okoljem, naj uporabijo standard ISO 14004:1996, Sistemi ravnanja z okoljem - Splošne smernice za načela, sisteme in dodatne podporne tehnike.

Poudariti je treba, da ta mednarodni standard ne postavlja absolutnih zahtev za način ravnanja z okoljem, ki bi presegale zahteve po zavezanosti za izpolnjevanje zahtev zakonodaje in predpisov ter nenehno izboljševanje, izraženih v okoljski politiki. To pomeni, da sta lahko organizaciji s podobno dejavnostjo, toda različnim načinom ravnanja z okoljem usklajeni z zahtevami standarda.

This International Standard contains only those requirements that may be objectively audited for certification/registration purposes and/or self-declaration purposes. Those organizations requiring more general guidance on a broad range of environmental management system issues should refer to ISO 14004:1996, *Environmental management systems - General guidelines on principles, systems and supporting techniques*.

It should be noted that this International Standard does not establish absolute requirements for environmental performance beyond commitment, in the policy, to compliance with applicable legislation and regulations and to continual improvement. Thus, two organizations carrying out similar activities but having different environmental performance may both comply with its requirements.

Prevzem in izvajanje več vrst tehnik ravnanja z okoljem na sistematičen način lahko pripomoreta k najugodnejšemu izidu za vse zainteresirane stranke. Vendar pa prevzem tega mednarodnega standarda sam po sebi ne zagotavlja najugodnejšega izida za okolje. Da bi dosegli okoljske cilje, mora sistem ravnanja z okoljem spodbujati organizacije, da pretehtajo uvedbo najboljših tehnologij, ki so na voljo, če je to primerno in gospodarno. Dodatno je treba popolnoma upoštevati stroškovno učinkovitost take tehnologije.

Ta mednarodni standard ne navaja ali ne vsebuje zahtev za urejanje varnosti in zdravja pri delu, vendar organizacije tudi ne odvrata od namenov, da bi te elemente vključila v svoj sistem vodenja. Kljub temu pa se bo proces certifikacije/registracije nanašal samo na vidike sistema ravnanja z okoljem.

Ta mednarodni standard temelji na istih načelih vodenja kot družina standardov ISO 9000, ki obravnavajo sisteme kakovosti. Organizacije se lahko odločijo, da bodo kot podlago za postavitve sistema ravnanja z okoljem uporabile obstoječi sistem vodenja, ki ustreza zahtevam zadevnega standarda iz skupine ISO 9000. Treba pa je razumeti, da se lahko razni elementi sistema vodenja zaradi različnih namenov in različnih zainteresiranih strank različno uporabljajo. Medtem ko se sistemi vodenja kakovosti ukvarjajo z odjemalčevimi zahtevami, pokrivajo sistemi ravnanja z okoljem potrebe širokega spektra zainteresiranih strank in razvijajoče potrebe družbe po varstvu okolja.

Zahtev sistema ravnanja z okoljem, ki so opredeljene v tem mednarodnem standardu, ni treba vzpostaviti neodvisno od obstoječih elementov sistema vodenja. V nekaterih primerih bo mogoče izpolniti zahteve s prilagoditvijo obstoječih elementov sistema vodenja.

The adoption and implementation of a range of environmental management techniques in a systematic manner can contribute to optimal outcomes for all interested parties. However, adoption of this International Standard will not in itself guarantee optimal environmental outcomes. In order to achieve environmental objectives, the environmental management system should encourage organizations to consider implementation of the best available technology, where appropriate and where economically viable. In addition, the cost effectiveness of such technology should be fully taken into account.

This International Standard is not intended to address, and does not include requirements for, aspects of occupational health and safety management; however, it does not seek to discourage an organization from developing integration of such management system elements. Nevertheless, the certification/registration process will only be applicable to aspects of the environmental management system.

This International Standard shares common management system principles with the ISO 9000 series of quality system Standards. Organizations may elect to use an existing management system consistent with the ISO 9000 series as a basis for its environmental management system. It should be understood, however, that the application of various elements of the management system may differ due to different purposes and different interested parties. While quality management systems deal with customer needs, environmental management systems address the needs of a broad range of interested parties and the evolving needs of society for environmental protection.

The environmental management system requirements specified in this International Standard do not need to be established independently of existing management system elements. In some cases, it will be possible to comply with the requirements by adapting existing management system elements.

Sistemi ravnanja z okoljem - Razčlenitev z navodili za uporabo

Environmental management systems - Specification with guidance for use

1 Predmet

Ta mednarodni standard določa zahteve za sistem ravnanja z okoljem, ki omogoča organizaciji, da opredeli politiko in cilje, s tem da upošteva zakonske zahteve in informacije o pomembnih vplivih na okolje. Nanaša se na tiste okoljske vidike, ki jih organizacija lahko obvladuje in na katere lahko vpliva. Sam po sebi pa ta standard ne postavlja meril za način ravnanja z okoljem.

Ta mednarodni standard je uporaben v vsaki organizaciji, ki želi

- a) izvajati, vzdrževati in izboljševati sistem ravnanja z okoljem
- b) dokazati sama sebi, da njeno ravnanje ustreza okoljski politiki, za katero se je opredelila
- c) prikazati tako ustreznost drugim
- d) pridobiti certifikacijo/registracijo za svoj sistem ravnanja z okoljem pri zunanji organizaciji
- e) sprejeti lastno odločitev in izdati lastno izjavo, da je njen sistem ravnanja z okoljem v skladu s tem mednarodnim standardom

Vse zahteve standarda naj bi bilo mogoče vključiti v katerikoli sistem ravnanja z okoljem. Obseg uporabe je odvisen od takih dejavnikov, kot so okoljska politika organizacije, narava dejavnosti organizacije in razmere, v katerih deluje. Ta mednarodni standard daje informativno tudi navodila za uporabo v dodatku A.

1 Scope

This International Standard specifies requirements for an environmental management system, to enable an organization to formulate a policy and objectives taking into account legislative requirements and information about significant environmental impacts. It applies to those environmental aspects which the organization can control and over which it can be expected to have an influence. It does not itself state specific environmental performance criteria.

This International Standard is applicable to any organization that wishes to

- a) implement, maintain and improve an environmental management system
- b) assure itself of its conformance with its stated environmental policy
- c) demonstrate such conformance to others
- d) seek certification/registration of its environmental management system by an external organization
- e) make a self-determination and self-declaration of conformance with this International Standard

All the requirements in this International Standard are intended to be incorporated into any environmental management system. The extent of the application will depend on such factors as the environmental policy of the organization, the nature of its activities and the conditions in which it operates. This International Standard also provides, in annex A, informative guidance on the use of the specification.

Predmet vsake uporabe ISO 14001 mora biti jasno določen.

Opomba: Zaradi lažje uporabe so osnovne točke specifikacije in dodatka A sorodno oštevilčene; tako na primer 4.3.3 in A.3.3 obravnavata okvirne in izvedbene okoljske cilje, 4.5.4 in A.5.4 pa presojo sistema ravnanja z okoljem.

2 Zveza z drugimi standardi

Standard se ne navezuje na noben drug standard.

3 Definicije

Za namen tega standarda se uporabljajo naslednje definicije.

3.1 Nenehno izboljševanje

Proces stopnjevanja sistema ravnanja z okoljem, tako da se celoten učinek ravnanja z okoljem izboljšuje v skladu s politiko organizacije do okolja.

Opomba: Ni treba, da proces poteka na vseh področjih dejavnosti hkrati.

3.2 Okolje

Okolica, v kateri organizacija deluje, ki zajema zrak, vodo, tla, naravne vire, rastlinstvo, živalstvo, človeka in njihove medsebojne odnose.

Opomba: Okolica se v tej zvezi razteza od notranjosti organizacije do globalnega sistema.

3.3 Okoljski vidik

Element dejavnosti, proizvodov ali storitev organizacije, ki lahko součinkuje z okoljem.

Opomba: Pomemben okoljski vidik je okoljski vidik, ki ima ali lahko ima pomemben vpliv na okolje.

3.4 Vpliv na okolje

Vsako spreminjanje okolja, bodisi neugodno ali ugodno, ki v celoti ali delno izvira iz

The scope of any application of this International Standard must be clearly identified.

NOTE: For ease of use, the subclause of the specification and annex A have related numbers; thus, for example, 4.3.3 and A.3.3 both deal with environmental objectives and targets, and 4.5.4 and A.5.4 both deal with environmental management system audit.

2 Normative references

There are no normative references at present.

3 Definitions

For the purposes of this International Standard, the following definitions apply.

3.1 continual improvement

process of enhancing the environmental management system to achieve improvements in overall environmental performance in line with the organization's environmental policy

NOTE: The process need not take place in all areas of activity simultaneously.

3.2 environment

surroundings in which an organization operates, including air, water, land, natural resources, flora, fauna, humans, and their interrelation

NOTE: Surroundings in this context extend from within an organization to the global system.

3.3 environmental aspect

element of an organization's activities, products or services that can interact with the environment

NOTE: A significant environmental aspect is an environmental aspect that has or can have a significant environmental impact.

3.4 environmental impact

any change to the environment, whether adverse or beneficial, wholly or partially